

Соціальної роботи з людьми похилого віку в Україні

Загалом поняття «людина похилого віку» в Україні завжди асоціюється з настанням пенсійного віку (60 років для чоловіків і жінок). Часто вживається термін «літні люди», який у більшості випадків має те саме значення, що і люди похилого віку.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) класифікує особи у віці від 60 до 74 років належать до категорії людей похилого віку, від 75 до 89 років – до старих людей, а від 90 років і старших – до довгожителів. Поняття «людина похилого віку» в Україні асоціюється з віком виходу особи на пенсію, який згідно із Законом України «Про пенсійне забезпечення» становить 60 років для жінок і чоловіків [3].

Захист людей похилого віку в Україні забезпечується мережею закладів: Міністерство праці та соціальної політики; Пенсійний фонд; управління, комісії, комітети соціального захисту населення місцевих Рад і держадміністрацій; територіальні центри соціального обслуговування пенсіонерів і самотніх непрацездатних громадян та відділення соціальної допомоги вдома; установи, заклади і підприємства сфери управління Міністерства праці та соціальної політики, які здійснюють соціальний захист людей похилого віку, інвалідів, ветеранів війни і праці (науково-дослідні інститути, які вивчають проблеми старіння, служби медико-трудової експертизи, різноманітні недержавні фонди, товариства, організації) та ін.

Робота з людьми похилого віку здійснюється на двох рівнях – це: 1) макрорівень (формування соціальної політики з урахуванням інтересів людей похилого віку, створення пенсійних та інших фондів підтримки, формування комплексної системи соціального страхування, медичного, психологічного та консультативного обслуговування); 2) мікрорівень (вивчення умов життя людей похилого віку, рівня та якості надання їм соціальної допомоги) [1, с. 251].

На нинішньому етапі послуги літнім людям в Україні надають такі заклади: 1) територіальні центри з обслуговування самотніх непрацездатних громадян похилого віку та інвалідів (спеціальна державна установа, що надає за місцем проживання біля 40 видів послуг пенсіонерам, інвалідам, самотнім непрацездатним громадянам та іншим соціально незахищеним особам вдома, в умовах стаціонарного, тимчасового та денного перебування, які спрямовані на підтримання їхньої життєдіяльності і соціальної активності); 2) будинки-інтернати загального профілю для громадян похилого віку та інвалідів (стаціонарна соціально-медична установа загального типу для постійного проживання громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, інвалідів, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування.); 3) спеціальні будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів (стаціонарна соціально-медична установа, призначена для постійного проживання осіб похилого віку, переважно з числа особливо небезпечних рецидивістів та інших осіб, за якими відповідно до чинного законодавства встановлено адміністративний нагляд, інвалідів та громадян похилого віку, з числа колишніх засуджених, які потребують не тільки побутового та медичного обслуговування, а й цілеспрямованого виховного впливу, а також для громадян, які за рішенням місцевих органів виконавчої влади переводять з інших інтернатних установ загального типу за систематичне порушення громадського порядку, вживання алкоголю та інших токсичних препаратів, бійки тощо); 4) геріатричні пансіонати (стаціонарна медико-соціальна установа для проживання осіб з вираженими віковими порушеннями психіки, підтвердженими висновком лікувально-консультативної комісії органів охорони здоров'я); 5) пансіонати для ветеранів війни та праці (установи інтернатного типу підвищеної комфортності) [1, с. 260].

В Україні навчання людей похилого віку є інноваційним проектом, що має на меті впровадження та практичну реалізацію принципу навчання впродовж всього життя. Надання соціально-педагогічної послуги „Університет третього віку” забезпечується структурним підрозділом

територіального центру соціального обслуговування. Надання послуги має забезпечити: створення умов та сприяння всебічному розвитку людей похилого віку; реінтеграцію людей похилого віку в активне життя суспільства; надання допомоги людям похилого віку в адаптації до сучасних умов життя шляхом оволодіння новими знаннями, зокрема щодо: процесу старіння та його особливостей; сучасних методів збереження здоров'я; набуття навичок самодопомоги; формування принципів здорового способу життя; підвищення якості життя людей похилого віку, завдяки забезпеченню доступу до сучасних технологій та адаптації до технологічних перетворень; формування практичних умінь і навичок; можливість для розширення кола спілкування та обміну досвідом [2].

Отже, не зважаючи на існування в Україні цілої мережі установ, організацій, служб, які надають комплекс послуг людям похилого віку, соціальна робота з цією категорією населення потребує подальшого вдосконалення та необхідно враховувати досвід колег із закордону.

Список використаних джерел та літератури

1. Лукашевич М.П. Соціальна робота (теорія і практика): підручник/ Т.В.Семигіна, М.П. Лукашевич. – К. : Каравела, 2011. – 368 с.
2. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про впровадження соціально педагогічної послуги «Університет третього віку" [Електронний ресурс]. Режим доступу - <http://document.ua/pro-vprovadzhenja-socialno-pedagogichnoyi-poslugi-universit-doc72450.html>.
3. Соціальна геронтологія : навч. посібник / уклад. Н. М. Коляда, Т. .В. Коляда. – Умань : Жовтий О. О., 2016. – 80 с.